

A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI SZAKDOLGOZÓI KAMARA ETIKAI KOLLÉGIUMA

**2007/02. SZÁMÚ ÁLLÁSFOGLALÁSA
A MESZK ELNÖKSÉGE SZÁMÁRA**

A BETEGEK SZEMÉLYES SZABADSÁGÁNAK KORLÁTOZÁSA TÁRGYÁBAN

Az Etikai Kollégium –erre irányuló előzetes megkeresésre- megvizsgálta és megtárgyalta a betegek személyes szabadságának korlátozásával kapcsolatos problémakört, és 2007. november 15-n tartott ülésén kialakította az alábbi állásfoglalást:

Az egészségügyről szóló **1997. évi CLIV. törvény 10.§** foglalkozik a betegek emberi méltósághoz való jogával, ezen belül a hivatkozott paragrafus **(3), (4), (5) bekezdései** vonatkoznak a betegek jogainak korlátozására az alábbiak szerint:

(idézet)

(3) Az ellátás során a beteg jogainak gyakorlásában csak az egészségi állapota által indokolt ideig - törvényben meghatározott - mértékben és módon korlátozható.

(4) A beteg személyes szabadsága - ellátása során - fizikai, kémiai, biológiai vagy pszichikai módszerekkel vagy eljárásokkal kizárólag sürgős szükség esetén, illetőleg a beteg vagy mások élete, testi épsége és egészsége védelmében korlátozható. Kínzó, kegyetlen, embertelen, megalázó vagy büntető jellegű korlátozó intézkedést tilos alkalmazni. A korlátozó intézkedés csak addig tarthat, ameddig az elrendelés oka fennáll.

(5) Korlátozó módszerek vagy eljárások alkalmazását - ha e törvény kivételt nem tesz

- a beteg kezelőorvosa rendeli el. A kezelőorvos az alkalmazást megelőzően, - amennyiben ez nem lehetséges az alkalmazás megkezdését követően a lehető legrövidebb időn belül - rögzíti az egészségügyi dokumentációban a korlátozó módszereket vagy eljárásokat, megjelölve azok indítékát és alkalmazásuk időtartamát. Állandó orvosi felügyelet hiányában - kivételesen indokolt esetben - ideiglenesen szakápoló is elrendelheti a korlátozást. A korlátozásról a kezelőorvost haladéktalanul értesíteni kell, akinek azt tizenhat órán belül írásban jóvá kell hagynia. Ennek hiányában a korlátozást meg kell szüntetni. Korlátozó módszerek és eljárások alkalmazása esetén a beteg állapotát és testi szükségleteit rendszeresen - a szakmai szabályoknak megfelelően - ellenőrizni kell. A beteg egészségügyi dokumentációjában az ellenőrzés tényét és eredményét fel kell tüntetni.

(idézet vége)

Ez a jogi szabályozás általános érvényű (vagyis nem csupán a pszichiátriai betegekre vonatkozik).

Az Etikai Kollégium állásfoglalása

- 1. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 10. § (3), (4) és (5) bekezdése egyértelműen, jól követhető módon tartalmazza, hogy mely esetekben, milyen módon, ki, meddig és milyen eljárásmenetet követve korlátozhatja a beteg szabadságát.**
- 2. Minden intézményben, ahol fekvőbetegek ellátása folyik, szükséges (az adott minőségügyi rendszerhez illesztve) elkészíteni és alkalmazni a betegek személyes szabadságának korlátozására vonatkozó eljárási rendet (eljárási leírást, munkautasítást, protokollt).**
- 3. Az eljárási rend kialakításakor a jogi és orvos-szakmai, illetve ápolás-szakmai megfelelőségen túl kiemelt figyelmet kell fordítani**
  - a szakmai kompetenciák meghatározására,**
  - a betegek jogai korlátozásának etikai vonatkozásaira,**
  - a segítő kapcsolat hangsúlyozását szolgáló verbális és nem verbális kommunikációra, mely a meghatározott kompetenciák keretei között a betegre és a hozzátartozóra egyaránt kiterjed (és amely általában az eljárási rendekben sajnálatos módon nem, vagy csak igen szegényesen kerül megfogalmazásra)**
- 4. Állásfoglalásunkban a betegek személyes szabadságának korlátozása tárgykörben kiemeljük az egészségügyi dokumentáció, ezen belül a megfelelő ápolási dokumentáció jelentőségét. Szükségesnek tartunk ezekben az esetekben olyan speciális dokumentációs elemet (adatlapot) használni, amely lehetővé teszi a helyes ápolási gyakorlat bizonyítását, az egységes ápolás-szakmai kontrollt, valamint alkalmas a korlátozó intézkedés felülvizsgálatára is.**

MESZK Etikai Kollégium

**A MESZK Országos Elnöksége Budapest, 2007. november 27.-ei ülésén
36/2007. (11.27.) E számú határozatában elfogadta.**